

Meditatie over Lukas 24:5b

Pasen 2020

Geliefden in de Here Jezus Christus,

Wat moet je daar nu van denken, wat die twee mannen in blinkende gewaden zeggen? - Dat blinkende wijst erop dat ze bij de hemel horen, deze mannen. Engelen, lezen we in een ander verslag. - “Waarom zoekt u de Levende bij de doden?”

Ik weet niet hoe dat bij jou, bij u, overkomt? Maar het klinkt mij nogal verwijtend in de oren. Zeker ook vanwege het vervolg. *Hij had het toch gezegd?! Had je maar moeten luisteren!*

Tsja... zoals altijd heb je makkelijk praten, als je weet hoe de vork in de steel zit.

Maar ze hebben ook wel een punt, nietwaar, die engelen? De volgelingen die naar huis in Emmaus gingen, moeten ook alles uitgelegd krijgen wat ze allang in hun Bijbel hadden gelezen, voordat ze begrijpen dat Jezus moest gaan lijden, sterven en opstaan. En als ik eerlijk ben, dan vraag ik me ook af: was er nu helemaal niemand in die groep van mensen die steeds bij Jezus waren, die zich herinnerde wat de Here Jezus had gezegd over wat er met Hem zou gaan gebeuren? Hij had het wel twee, drie keer gezegd...

Dus inderdaad: waarom zochten die vrouwen Jezus daar in het graf? Ze hadden het toch kunnen weten?

Voor ons is het lastig te begrijpen wat hier gebeurt, omdat we na Pasen leven; als je de Bijbel kent, dan weet je hoe het afloopt. Laten we daarom proberen ons in te leven in deze vrouwen en in de leerlingen van Jezus.

Deze mannen en vrouwen hadden hun hele leven op de kop gegooid om bij Jezus te kunnen zijn. De leerlingen hadden hun werk neergelegd om met Hem mee te gaan. Ze hebben dus alles aan de kant gezet. Niet maar een dag in de week bezig zijn met Jezus, maar fulltime! Ze investeerden niet langer in hun visserijonderneming, ze zegden hun baan als goedbetaalde ambtenaar op en moesten maar zien hoe ze aan eten en drinken zouden komen. De vrouwen, die meetrokken, betaalden uit eigen zak het levensonderhoud van Jezus. Zij waren dus bovengemiddeld welgesteld. Mensen van aanzien. Zij hadden zich verbonden aan deze rabbi, van wie zij enorm onder de indruk waren geraakt, en trokken met hem mee. Weg van huis en haard. Deze mannen en vrouwen konden niet meer loskomen van Hem. Hij was in die jaren het middelpunt van hun leven geworden. Alles draaide om deze Jezus uit Nazareth.

Natuurlijk hadden ze niet verwacht dat ze de rest van hun leven met Hem zouden rondtrekken. Als je met een rabbi mocht meegaan, dan was dat voor een afgebakende periode van maximaal een paar jaar. Daarna zouden sommigen misschien mogen doorleren voor een baan in of bij de tempel. De anderen zouden hun beroep weer oppakken. De vrouwen zouden terugkeren naar huis en hun welgestelde kringen. Zo ging dat met leerlingen van rabbi's. Maar dat het met hun rabbi zó zou aflopen... Dat die bijzondere Man van God gekruisigd zou worden... Zij leefden – als ze tenminste goed hadden opgelet bij het onderwijs in de synagoge – met de verwachting van de Messias: eens zou de Grote Koning komen, die het koningshuis van David in ere zou herstellen. Die Koning zou zorgen voor bevrijding van het volk; Hij zou vrede en recht brengen.

En gaandeweg de jaren dat ze met rabbi Jezus optrokken, - en ze Zijn bevrijdende onderwijs tot zich namen, Zijn wonderen zagen, en Zijn indrukwekkende soevereiniteit - , waren ze tot de conclusie gekomen dat Hij het was! Jezus was de beloofde Messias! Je merkte aan alles dat Hij het LEVEN met hoofdletters in Zich had. Hij was van God, de Levende! Hij zou Koning worden in Jeruzalem. Op de

troon. Dan zou het over zijn met de onderdrukking van de Romeinen en met het juk van de godsdienstfanatici en met de angst voor mislukte oogsten en met de armoede. “Hosanna, Hij komt, de Koning rijdt binnen!” Dat hadden ze vorige week nog gezongen.

En nu...? Het liep allemaal heel anders dan ze hadden gedacht. Jezus had niet eens geprobeerd om naar het paleis te gaan. Eigenlijk was het allemaal heel snel gegaan; de botsingen met de Joodse leiders, toen dat wonderlijke gedrag van Judas, die maaltijd. Er gebeurde zoveel, dat je niet eens de tijd had om goed na te denken. En dat allemaal in die drukke stad, die bomvol was vanwege het feest van Pascha. En toen ze die avond laat de rust zochten in dat park, Getsemane, om te bidden, werd Jezus ontzettend verdrietig, maar zij... zij waren bekaf. Eindelijk even rust. Ze voelden natuurlijk ook wel de spanning die rondom Jezus gaande was. Maar... Hij zou toch de nieuwe Koning worden? Hij zou Zich er vast wel uitredden. Nu ging de strijd beginnen!

De strijd ging inderdaad beginnen – of liever gezegd: die kwam in een beslissende fase -, maar niet zoals de leerlingen en de vrouwen die bij Jezus waren, hadden gedacht. Geen gevecht met zwaarden, geen grote machtswoorden van Jezus waarmee mensen voor Zijn kant zouden kiezen, geen wonderen. Niets van dat alles. Integendeel, Jezus, die in hun ogen de beloofde Messias was, werd gevangen genomen en Hij deed niks! ...

Later kwam de hele meute tegen Hem in opstand, daar op dat plein bij het paleis van Pilatus. Al die mensen stonden daar te roepen en te joelen dat Hij dood moest. Hoe kwámen ze erbij?! Hadden ze dan niet meegemaakt hoe Hij blinden het zicht had gegeven, doven had laten horen, gevangen had vrijgemaakt, zieken had genezen en het Woord van God op een adembenemende manier uit de doeken had gedaan? Hadden ze er dan helemaal niets van gehoord?!

Ineens leek alles verloren. Je kon je maar beter schuil houden, want dadelijk werd je ook nog opgepakt, omdat je bij Hem hoorde. Misschien zagen ze jou, als trouwe leerling, ook wel aan voor een oproerkraai, voor iemand die de macht wil grijpen... En dus doken ze weg. Enkele leerlingen hadden samen met de vrouwen op een afstandje staan kijken hoe hun lieve rabbi Jezus werd gekruisigd. Ze zagen hoe Hij stierf. Toen was alles over en uit. Hun droom was in duigen gevallen. Waar ze voor hadden geleefd, bleek ineens een vergissing. Wat moesten ze doen met alle kennis en ervaring die ze met Jezus hadden opgedaan? Hoe moesten ze nu verder?

[...]

Hier zijn dus diep teleurgestelde mensen, die rouwen. Ze rouwen over het verlies van een geliefde. En ze rouwen over het verlies van hun hoop; waar ze voor leefden, stond in één klap op z'n kop... Voel je hoe dichtbij deze vrouwen en de leerlingen bij ons staan? Alles staat ineens stil. Het leven is ineens zo heel anders dan dat je je had voorgesteld. Omdat je begon te hoesten en met een paar dagen op de IC kwam te liggen... Omdat je bedrijf binnen drie dagen een omzetsdaling van 50 tot 90 procent meemaakt... Of je levenswerk gaat er zelfs aan... Je zal maar te horen krijgen dat je wordt ontslagen... Je zal maar te horen krijgen dat er kanker in je lichaam is gevonden... Je zal maar horen van je geliefde dat hij of zij bij je weg wil... Je zal maar vol enthousiasme aan je opleiding zijn begonnen om na een tijd te ontdekken dat dit het toch niet is... Dromen vallen in duigen. De toekomst is ineens onzekerder dan ooit. Dan weet je toch niet waar je het zoeken moet? Waar vind je houvast? Waar vind je hoop?

Dat weten deze vrouwen ook niet... Het enige dat ze nu waardevol vinden, is om het lichaam van Jezus te verzorgen, zodat de stank niet al te overheersend wordt. En nu staan ze vol verdriet, verbijstering en verwarring in dat graf. Waar is het lichaam?! Wat is er gebeurd?

En alsof ze nog niet genoeg te verstouwen hebben, gooien die engelen nog een beetje zout in de wonden met hun verwijt. “Waarom zoeken jullie de Levende bij de doden?” Nou ja, wat is dát voor vraag?! Waar moeten we Hem anders zoeken?! Iemand die overleden is en begraven, diens lichaam zoek je toch in dat graf?! Wat zou u doen? Wat zou jij gedaan hebben?

[...]

Wat moet je met zo’n opmerking? Kan het ook anders bedoeld zijn dan als verwijt? Komt het misschien door onze cultuur dat we het allereerst als een verwijt opvatten? En eerlijk gezegd: de Levende God verlaagt Zich toch niet tot het spreken in verwijten in zulke situaties?

Er is nog een andere mogelijkheid, die zich goed laat verklaren. “Waarom zoekt u de Levende bij de doden?” *Waar ben je nu mee bezig? Je zoekt de Levende, die vooraf had gezegd dat Hij zou moeten gaan lijden en sterven én weer zou opstaan... Waarom zoek je Hem in het graf? Heb je in de gaten wat je aan het doen bent?* De engelen houden deze vrouwen een spiegel voor. We lezen immers dat zij zich daarna herinneren wat Jezus had gezegd... Door wat de engelen zeggen, gaat het lampje branden.

En eigenlijk is het nog goed te begrijpen ook, dat de engelen iets moesten doen om de volgelingen van Jezus te laten begrijpen wat er werkelijk gebeurd was op Goede Vrijdag en op die Paasmorgen. Het onderwijs wat ze vanuit de heilige Schrift hadden ontvangen en de voorzeggingen van de Here Jezus waren niet voldoende geweest om tot geestelijk inzicht te komen. Zelfs niet toen ze het allemaal van dichtbij hadden meegemaakt en nu met hun neus op het lege graf stonden.

Die boodschap van Christus, de gekruisigde en opgestane Heer, die is helemaal niet zo makkelijk te aanvaarden en te begrijpen. Het past vaak helemaal niet in onze manier van denken en leven. Niet bij kerkmensen en niet bij mensen die er nog nooit écht iets over gehoord hebben.

Want waar zoek jij, waar zoekt u eigenlijk de Levende? Anders gezegd: als je niet weet waar je het zoeken moet, waar zoek jij dan naar redding?

Zoek je het in het maar positief blijven denken? “We moeten de moed er maar in houden.” Maar waar haal je de moed vandaan als je moedeloos bent? En wat doe je als de negatieve gedachten en gevoelens zó sterk zijn dat het je niet lukt om positief te denken?

Of zoek je het in de verdoving van alcohol, drugs, gamen of eindeloos nieuwe dingen kopen? Of in de afleiding van hard werken? Je weet net zo goed als ik dat dat steeds maar eventjes helpt. Misschien vind je dat we nu eenmaal moeten accepteren dat tegenslag en lijden bij het leven horen? Maar dan moet je ook afstompen van dat diepe verlangen naar heelheid, geluk en recht. Want tegenslag en lijden horen niet bij het leven – zo heeft God het niet gemaakt -, maar ze horen bij onze wereld.

Als zoekende naar de waarheid over God en Jezus, vraag je jezelf misschien wel af of God niet eerst al je vragen kan beantwoorden. Je geloof is in gevecht met de rationele manier van leven die overheerst. Maar ben je als mens dan niet meer dan alleen je denkvermogen? Je hebt toch ook gevoel en verlangens?

Waar zoek je het eigenlijk? Kijk eens in die spiegel. Waar ben je eigenlijk mee bezig? Waar bouw je je zekerheid op? Welke verlangens leiden je leven?

De engelen houden de vrouwen een spiegel voor. Ze prikkelen hen om niet langer naar de aarde te kijken; om niet langer aards te denken. Want dat is precies wat ze doen. En dat is precies wat wij ook vanzelf doen: denken op een aardse manier in plaats van denken op een hemelse manier.

De houding van deze vrouwen laat dat ook haarfijn zien: als de engelen verschijnen en het woord nemen, worden zij bang en buigen hun hoofden. Zij worden bang en kijken naar beneden.

Zo zijn wij mensen! Als de hemel spreekt, dan schrikken we ervan of we worden boos. Mensen die nooit hebben gehoord van het Evangelie, zijn bang dat God – of de goden – hen zal veroordelen. Want je weet heel goed dat je zomaar niet bij God past. En mensen die denken dat God nog steeds in het graf ligt – dood is - , die worden boos als er woorden van Hem klinken.

Zo zijn wij mensen! Als de hemel spreekt, dan kijken wij naar beneden. Als de hemelse woorden klinken, dan bedenken wij aardse tegenwerpingen. *Ja maar... ik houd de moeite niet vol. Ja maar... hoe kan iemand nu opstaan uit de dood? Ja maar... ik doe nog zoveel zonden. Ja maar... ik wil nog dit en dat en als ik U volg dan mag dat niet meer. Ja maar...*

“Bedenk de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn.” Zo zijn wij! Wij bedenken maar al te snel de dingen van de aarde. Wij denken op aardse manieren en de Heer wil ons leren om op hemelse manieren te denken! Hij wil je leven redden van het beperkte aardse zicht en in de ruimte van de eeuwige heerlijkheid bij Hem zetten! Hij heeft de straf gedragen, zodat we niet langer bang hoeven te zijn voor de hemel; Hij heeft de zonde overwonnen zodat we ook andere mogelijkheden hebben dan opstandig en boos zijn; Hij heeft de dood overwonnen, zodat er toekomst is voor wie gelooft, dwars door die akelige dood heen. Als je gelooft in Jezus dan hoef je niet bang te zijn als alles verloren lijkt, als je niet weet waar je het zoeken moet.

Laat je wakker schudden door de spiegel van de engelen: zoek de Levende dan niet bij de doden, zoek je houvast niet hier op aarde, maar leer naar boven kijken. Zoek dan de dingen die boven zijn, waar Christus is. Zijn Naam is Jezus, Redder!

Amen.

Drs. F.J.M. van Elk, april 2020